

زلیم خان یعقوب

یاخشی کی سن وارساں آی صدقلی ساز

کوچورنار:

محمد گل محمدی، سخاوت عزتی

شیر

نشر اختر

یاخشی کی سن وارسان آی صدفلی ساز

زلم خان یعقوب

کؤچورنلر: محمد گل محمدی، سخاوت عزتی

چاپ اول / ۱۰۰۰ جلد / ۱۶۴ صفحه / ۱۳۸۴ / قطع رتعی

شابک ۰-۷۹-۸۱۰۵-۹۶۴ ISBN 964-8105-79-0

مرکز پخش: تبریز، اول خیابان طالقانی، جنب داروخانه رازی، نشر اختر

تلفن: ۵۵۵۵۳۹۳ (۰۴۱۱) ویا ۶۸۹۷ ۱۱۶ ۹۱۴

E_mail: akhtar_pub@yahoo.com

قیمت: ۱۶۰۰ تومان

من لاپ گنج ياشلاريمدان آذربايجان ادبياتينا خصوصيله آشيق ادبياتينا وورغونلونغومدان دولايي باكي راديو و تلويزيون سيني آرديجيل دينليجي سي سنجيسي اولموشدوم بونا گوره كي، هله ايران آذربايجانيدا تورك ديللي يازي - پوزنون ياساق دؤورونده باكي دان اوره ييمجه يايينلانان ادبي وئرلشر ، معنوي حياتيمين تام حيصه سيني احاطه ائتميشدير و حقيقتا "بو راديو و تلويزيون مني گؤزل ، معنوي دونيايا يۇلتئمكده و بو وارليغي منه چاتديرماقدا بير قايناق كيمي عوضيز رول اوينايميشدي

بونونلا بنله من ايلك دفعه شاعير « زليمخان » ين شاه اثرلريندن : ساز و آشيق علسگر پونمالاريني (منظومه) بو راديو واسيطه سيله دينله ديم و ايلك نوبه ده اونون واله آنديجي سطرلري مني مفتون ائتدي و گنت - گنده شاعيرين باشقا شعرلرده بو تايا چاتيپ شعر سئوه رلري سوينديردى. هله زليمخان يعقوبون اثرلري يازيلي طرزیده بوتايا گلمه ميشدن آرتيق اونون كؤنول اوخشاين قوشمالاري ، گرايلى لاري ، ساز اوستونده ياراقدیغي شعرلرمجلیسلرين بزه گي ، شاعيرلرين ، آشقيلارين ديل ازبيري اولدو . ميلیونلار آذربايجانلی نى داخیلا" ديشديردى ، طلاطومه گئيردى و اوره كلرده آذربايجان دونياسينين گؤزلليگيني اوستاليقلا اتصويره چكمه يه باشلادی وهر ياشدا اينسانا ذووق وئردى ومعنا بخش ائتدی . نه ایدی بو سئحر ، نه ایدی بو افسون نه ایدی شعر سئوه رلري بو قدر هيچانلاندیران و اونلارا يئني دويغو ، يئني احساس ، بول سئوينج ، يورد سئوه رليک دويغوسو ... بخش ائدن . نه ایدی « زليمخان » شعرينين معجزه سي . بلکه آذربايجانين ووقارلى داغلاري ، جنيران — جوبورلو دوزلري ، ييللور بولاقلاري ، نغمه کار چايلاري ، سيخ مئشه لري اونون شعرينين ماياسي اولموشدور . بلکه آتا - بابالاريندان حنكمتلى مثللري مودريک دئيملري ساز دونياسينين موقددسليگي آشيق صنعتينين اولو ، شرفلى وارليغي ،

یا خود بلکه ده بورچالینین دیلبر سیماسی ، باش کنچیدین سارسیلماز
 داغلاری ، ساوالان پته گنین عطیرلی بالی ، کلجهرین ، قازاغین لذتلی
 قایماغی ، داغلارین ریئحانی ، دوزلرین نرگیزی شاعیرین شیرین ، دادلی ،
 دوزلو ، طراوتلی ، دویغولو ، صمیمی ، سنویملی ، میصراعلارینا سوزولموشدو .
 اونونچون بئله مینلر تصویر ، احساس ، ادراک ، دویغو « زلیمخان » نین
 رنگین یارادیجیلیغیندان دویماق هنج ده تصادیفی دئییل دی . چونکی «
 گۆی گؤل » ون درینلیگی ، آرازین ، غملی آخیمی ، خدا آفرین
 کۆرپولرینین حسرتی ، خزرین دوشونجه حجمی ، دده علسگرین تجنسی ،
 داھی نیظامی نین حنکمتلی خمسه سی ، صمد وورغونون دونیا گۆرکمینده
 بشری دوشونجه سی « زلیمخان » نین یارادیجیلیغیندا عکسینی تاپمیشدیر
 بیر سۆزله دئسک اوستاد شاعیر آذربایجان خالقینین یادداشی دیر ، تاریخی
 دیر ، کنچمیشی دیر ، گله جه پی دیر . او مهارتله آذربایجان شیفاهی
 ادبیاتیلدان کلاسیک ادبیاتی آراسیندا کۆزپو سالیمشیدیر او میلینی تنللی
 سازا باغلامیشدی و سازین بوتون دونیاسینی اؤزوندّه جمع لشدیرمیشدیر . ساز
 کیمی صافلاشیب ، بیللورلاشیب ، بشری ایدّه لرین علوی دویغولارینی
 کؤنلونه کؤچورموشدور . اونا گوره مونجوق کیمی ساپا دوزدوگو کلمه لر
 هر بیزی بیر گنیش معنا داشیر هر قوشقوسو اوره گه یاتیملی اولور
 سورعتله انلره یایلیر دیلر ازبری اولور . گنیش بداهت ایمکانلارینا مالک
 اولان درین کاماللی شاعیر حتی حضوری چیخیشلاریندا دا همیشه دویان
 کؤنوللری اووسونلویور . اونو دینله دیکجه اینسان درین حیس و دویغو
 کنچیریر مجلسیندن دویماق ، یورولماق اولمور بلی اوستاد شاعیر «
 زلیمخان یعقوب » آذربایجان قایغی کیشلرینی امین اتدی کی ، نه قدر
 بشریّت تاریخی داوام اندیر آذربایجان خالقی دؤنه — دؤنه آشیق علسگرلر
 ، صمد وورغونلار شروصنعت دونیاسینا بخش اندجکدیر

نه ياخشی دونيادا ياخشی وارايميش

اؤزونو، اؤزلوگونو، ميللېتىنى، يۇرتىنى، يوردونو. سازىنى، سؤزونو، هاواجاتىنى اونوتماق اون دوققوزايىنجى يوز ايلليگين ايکى اينجى يارىسين دان گونوموزه قدر چوخلو عالي تحصيل گورموش هم يئولى لرميزين « کلاس » يينا خالقيميزين، ادبياتيميزين، سازيميزين — سؤزوموزون، معنويتيميزين آغريسينا چئوريليب، بو درد اؤز گليشيله چوخلو ساواد سيز لاريميزيدا ياخالادى. ييز بونا « غربه باغليلىق » (غربيگرای) دئيرىگ بوغربه باغلى آدمالار بئله اينانييلارکى، هر بير فرهنگى، مدنى، اقتصادى ويا غئير ايشلر گرک غرييدن گله اگر بوندان آيرى اولاد ده ېرى بوخودور بوتپ آدمالارين دوشوندوگونه گورا هر کس آشيق هاوالارينا، موغاماتا، خالق ماهنى لارينا قولاق آسا مدنيت سيز سايلىر. ترسينه نه دئديگيني بيلمه سه ده ايچدن ذووق آلما سادا آنجاق اوزده غريين باياغى و اخلاقسيز هاى — کوبلو قوودو — قاچدى لارينا قولاق آسماق بير ده ير سايلىر

نه ياخشی دونيادا ياخشی وارايميش

بوخسا غرق اولاردیق نادان الينده

بير عده تحصيللى و تحصيل سيز وطن داشلاريميزدا وارکى، جانلا — باشلامىللى، معنوى قازانچيميزا اينانييلار وهر نه يه قورتاير قورتار سين بو معنويتى قوروماغا غئيرت کمري باغلاييلار.

بونون عيلىتى نه دير ؟

دئمک اولار بويوک شهرلرده اونونلا بئله به اصطلاح « کلاس » منطقه لرده ياشييان اوشاقلار بو درده دوچار اولورلار. نيه کى، اونلارين آنالارى — بابالارى ناغيل، لايلا، ماهنى، شعر، تاپماجا، باياتى باجارماييلار وبونلارى باجاران، بيلن آدمالارا دالى قالميش، کندلى، مدنيت سيز دئيبيلر ترسينه کند موحيطيندن ويا کيچيک شهرلردن اؤز ايره له يش يولونو باشلايان آيدينلاريميز بئله شنى لرى آنالاريندان — بابالاريندان ائشيديب اؤرگنيبلر. ياديمدان چيخماز بئش اينجى صينفده اوخوياندا معلم ييزه « مثل » يازين گتيرين دئدى. من بير نچه تورکو مثل آنامدان اؤرگنميشديم يازيب آپارديم معلمين چوخ خوشونا

گېلدى آنجاڭ شېھرىن او گونلر وارلى - دۋولتلى محلە سىندىن اولان بىر
درس بولدىشىمىز. واريدى نە آپارىب نە گىتيرىپ دندى آغا ھىچ تورىك
دېلىندە-مىلن اولايلىر؟

يىلى-عزىزىم: اولايلىر اۋزودە نە گۈزل مىللر، آنجاڭ گىرك بونو آنا سودويە
قاتىبنا. ايچە سىن، ايچمە سىن بىلمىز سىن آتاسۇزۇ نە دى، مىل نە دى، باياتى
نە دى، ساز نە دى، سۇز نە دى، داستان نە دى، قوشما، گرايلى، تىجىس،
دېوانى، مەخمەت نە دى بونو گىرك «گىرك» كىمى «گىركى» دە آلىشىپ
بىللە سىن.

بلى بۇ معنوى ئىزۋىتى ھەر مەكتەپ دىن اوول «عشى داستان اۋزۇ ناغىل نە
لۇڭڭ» ئىشىدىن اۋزۇگەنە لى سىن. بىللە آنالاردان بىرىدە شىكىز، شوبە
سىز زىلمەن خان يعقوبون آناسى اولوب و بوآنانى — بالانى ياشادان بۇلگە
زىلمەن خاننى آشىق عىلگىرىن آناسىنا دندىگى شىرى بىز اونون اۋز آناسىنا
دەيە بىلرىك:

شاعىرلىرىن آناسىدى

زىلمەن خاننى دوغان آنا

بوساز، سۇز، ائل، وطن، مىللەت، غنىرەت، مەھبەت، طىبەت، گۈزلىك
شاعىرى خاقدا سۇزومو مەرحوم شاعىرىمىز «حسین عارىف» ىن سۇزىلە
قورتازىرام:

«زىلمەن خاندىن سۇزوشانداكى، سىنى بوخالق مۇسىقى سىنە باغلايان نە دىر؟
اوجاوايىندا» : «اىلك دفعە قولاقلىرىم سىنى ئىشىدىن گوندن آنامىن لايلاسىنا
سازىن زومۇمە سى قارىشىپ، مەن دىمەك اولار كى، آشىق شىلىگىن،
آشىق صادىقىن، شاعىر ئىبنىن، شاعىر آغاجاننىن، امراھىن، حسين ساراچلى
نىن، گاماندارىن ساز — سۇز ايلە دونىايا گۈز آچمىشام» دىيىر.

سەخاۋەت عزىتى — مىندىلىپ اھرى

زلیمخان یعقوب

زلیمخان یعقوب ۱۹۵۰/۱/۲۲-ینجی ایلده گورجستان جمهوریتین بولنسی ائلینین «کینکچی» کندینده آیدین ییز عایله ده دونیاا گلدی . آتاسی فن معلیمی اولسادا ادبیاتا اوستونلوک وئیردی . آتاسی گوللو خانیم تورک فولکلورونون یاخشی بیله نی آیدنی . اؤزلیکلکله بایاقلار ، ناغیللار، داستانلار ساحه سینده تانیلمیش بیللردندیدی . آیریجا آناترفینده ده یرلی شاعیرلر واریدی . بویوک دده سی « آخاص آغا حاج عالی اوغلو(۱) » نو تانیمايان یوخیدی . ۱۹۶۷-ینجی ایلده دوغما کندینده اورتا مکتبی قورتاریپ آذربایجان دؤولت سینی یوردونون کیتابخانه چیلیک فاکولته سینی بیتیردی . ادبی یارادیجیلیغا ۱۵- یاشیندا ایکن « منشه بی » آدلی لیریک شعرله باشلادی . ایلک شعر بولنسی نین « غلبه بایراغی » غزئته سینده یانلاندى . ۱۹۶۸-ینجی ایلینده باکی یا یئرلشدی ادبی ، اجتماعی فعالیتینی باکی نین ایستی قوجاغیندا آذر کیتاب تشکیلاتیندا ساتیجی ، باش ساتیجی ، شعبة مودورو ، کؤنوللو کیتاب سنورلر جمعیتینده مرکزی یایین مودوزو یازیچی نشریاتیندا ادبی شعبة مودورو کیمی وظیفه لرینده باشلادی ۱۹۹۵ و ۲۰۰۰-ینجی ایللر ایکی کره اولاراق آذربایجان میللی مجلسینه باکی دان میللت وکیلی سئچیلدی ایندیده «عفو کومسیونو» عضوو اولاراق آذربایجان میللی مجلسینده وظیفه داشیماقدادیر

شاعیرین چاپ اولموش اثرلری:

- ۱- کؤنلومون سسی گنجلیک ۱۹۸۰ باکی
- ۲- یولوم ائلدن باشلاتیب یازیچی ۱۹۸۱ باکی
- ۳- اود آلدیغیم اوجاغلار یازیچی ۱۹۸۹ باکی
- ۴- ییز بیر عشقین بوتاسیق یازیچی ۱۹۸۹ باکی
- ۵- زیارتین قبول اولسون گنجلیک ۱۹۹۱ باکی
- ۶- شاعیر طالعی (فرانسیزجا) گنجلیک ۱۹۹۱ باکی
- ۷- شاعیر هارایی گنجلیک ۱۹۹۵ باکی
- ۸- بیر الی تورپاقدا بیر الی حاقدا آذربایجان ۱۹۹۷ باکی
- ۹- بویاشیل آغاجین آلتی ییزیمدی آذربایجان ۲۰۰۰ باکی
- ۱۰- سؤز جامی (گورجو دیلینده) آذربایجان ۲۰۰۰ باکی
- ۱۱- زلیمخان یعقوب (فوتو آلبومو) آذربایجان ۲۰۰۱ باکی
- ۱۲- سنی سنومک اوچون گلدیم دونیا یا اوجاق ۲۰۰۳ استانبول
- ۱۳- زلیمخان یعقوب یاشاشی و بیرنچه شعرلری بیلفلند آلمان
- ۱۴- زلیمخان یعقوب . نظام الدین اونک آتکارا ۲۰۰۳
- ۱۵- من سنین قلبینه نجه یول تاپیم آذربایجان ۲۰۰۴ باکی